

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/101/2023
Identifikačné číslo spisu: 1407220696
Dátum vydania rozhodnutia: 24.01.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Martina Valentová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:1407220696.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Ing. M. A., I. XX, K. proti žalovanému Ing. M. A., I. XX, K., zastúpenému Advokátskou kanceláriou Ivan Syrový, s.r.o., Kadnárova 83, Bratislava, IČO: 47 232 765, o vysporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV (pôvodne Okresnom súde Bratislava IV) pod sp. zn. 9C/171/2007, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 28. októbra 2020 sp. zn. 7Co/134/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Mestský súd Bratislava IV, pôvodne Okresný súd Bratislava IV (ďalej aj „okresný súd" alebo „súd prvej inštancie") rozsudkom z 26. októbra 2018, č. k. 9C/171/2007-1004 vypořiadal bezpodielové spoluvlastníctvo strán sporu tak, že prikázal do výlučného vlastníctva žalobkyne: trojizbový byt č. XX na 2. poschodí bytového domu na ul. I. XX v K., súpisné č. XXXX, evidovaný na LV č. XXXX, na pozemku parc. č. XXXX/XX evidovanom na LV č. XXXX v katastrálnom území C. Z., m. č. K. - C. Z., nehnuteľnosti v hodnote 130 463,17 eura a to detskú izbu borovicový masív v hodnote 663,87 eura (20 000 Sk), spáľňu Ikea v hodnote 1 659,69 eura (50 000 Sk), obývačkovú stenu Ikea v hodnote 1 659,69 eura (50 000 Sk), chladničku Calex v hodnote 33,19 eura (1 000 Sk), automatickú pračku v hodnote 66,38 eura (2 000 Sk), zariadenie kuchyne v hodnote 165,96 eura (5 000 Sk), sedačku Ikea v hodnote 33,19 eura (1 000 Sk), farebný televízor v hodnote 33,19 eura (1 000 Sk), audio, video, DVD zostava v hodnote 232,35 eura (7 000 Sk), umývačku riadu Siemens, v hodnote 66,38 eura (2 000 Sk), mikrovlnnú rúru s grilom Whirlpool v hodnote 33,19 eura (1 000 Sk), luster s antickým vzorom v hodnote 132,77 eura (4 000 Sk), hnutel'né veci spolu v hodnote 4 779,92 eura. Do výlučného vlastníctva žalovaného prikázal: garáž č. XXX na Z. ul. v K., súpisné č. XXXX, LV č. XXXX, na pozemku parc. č. XXXX/XXX, v katastrálnom území C. Z., m.č. K. - C. Z., nehnuteľnosti v hodnote 16 965,57 eura spáľňu borovicový masív v hodnote 1 659,69 eura (50 000 Sk), obývačkovú stenu v

hodnote 995,81 eura (30 000 Sk), detskú izbu borovicový masív v hodnote 663,87 eura (20 000 Sk), farebný televízor Orava v hodnote 33,19 eura (1 000 Sk), audio-video zostavu v hodnote 232,35 eura (7 000 Sk), chladničku Calex v hodnote 33,19 eura (1 000 Sk), pračku automatickú v hodnote 66,38 eura (2 000 Sk), zariadenie kuchyne v hodnote 165,96 eura (5 000 Sk), sedačku čalúnenú v hodnote 33,19 eura (1 000 Sk), hnutelné veci spolu v hodnote 3 883,68 eura. Do podielového spoluvlastníctva stranám sporu, každému v podiele 1/2 prikázal: finančné prostriedky vedené vo Z., a.s. na účte č. XXXXXXXXXXXX/XXXX Ing. M. A. ku dňu 19. júla 2007 v sume 688,74 eura (20 749 Sk) v 1, finančné prostriedky vedené vo Z., a.s. na účte č. XXXXXXXXXXXX/XXXX ku dňu 19. júla 2007 v sume 135,66 eura (4 086,90 Sk) v 1, finančné prostriedky vedené v O. banke, a.s. na vkladnej knižke s č. XXXXXXXXXXXX/XXXX, ku dňu 19. júla 2007 v sume 8,36 eura (251,85 Sk) v 1, finančné prostriedky vedené v O. banke, a.s. na vkladnej knižke s č. XXXXXXXXXXXX/XXXX, ku dňu 19. júla 2007 v sume 849,66 eura (25 597 Sk) v 1, finančné prostriedky vedené v F. K. Slovakia, a.s. na vkladnej knižke č. XXXXXXXXXXXX ku dňu 19. júla 2007 v sume 3,55 eura (106,94 Sk) v 1, finančné prostriedky vedené v A. A., a.s. na vkladnej knižke č. XXXXXXXXXXXX/XXXX ku dňu 19. júla 2007 v sume 230,55 eura (6 945,54 Sk) v 1. Do podielového spoluvlastníctva stranám sporu v podiele 1/2 prikázal: záväzok - nesplatený zostatok na mladomanželskej pôžičke poskytnutej stranám sporu A. A., a.s. pod č. XXXXXXXXXXXX/XXXX s názvom Ing. A. M. ku dňu 19. júla 2007 v sume 109,85 eura (3 309,50 Sk), každému v sume v 54,92 eura. Žalobkyni prikázal do jej vlastníctva majetok v celkovej hodnote 136 201,35 eura a žalovanému prikázal do jeho vlastníctva majetok v celkovej hodnote 21 807,51 eura (výrok I.). Žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť žalovanému na vyrovnanie podielu sumu 57 087,07 eura do 90 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku (výrok II.) Stranám sporu uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť štátu súdny poplatok v sume 4 740 eur na účet Okresného súdu Bratislava IV do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku (výrok III.). Vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania (výrok IV.). Návrh žalovaného na prerušenie konania do právoplatného skončenia konania vedeného na tunajšom súde pod sp. zn. 11C/124/2016 zamietol (výrok V.).

1.1. V odôvodnení konštatoval, že po vykonanom dokazovaní vecne ustálil, že pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva strán sporu vychádzal zo zásad vyplývajúcich z § 150 Občianskeho zákonníka s uplatnením zákonného princípu rovnosti podielov oboch manželov. V konaní nevyšli najavo žiadne skutočnosti odôvodňujúce uplatnenie disparity podielov, pričom bolo preukázané, že strany za trvania manželstva nadobudli do bezpodielového spoluvlastníctva byt č. XX na I. ul. č. XX v K., garáž č. XXX na Z. ul. v K., hnutelné veci špecifikované vo výroku rozhodnutia a záväzok voči A. sporiteľni, a.s. titulom poskytnutej mladomanželskej pôžičky. Do bezpodielového spoluvlastníctva manželov nezahrnul motorové vozidlo Renault Clio, keďže mal preukázané, že jeho vlastníkom je otec žalobkyne a rovnako do bezpodielového spoluvlastníctva manželov nezahrnul motorové vozidlo Škoda Fábria, na ktorého kúpu žalovanému darovali peniaze jeho rodičia, čo nespochybňovala ani žalobkyňa. Pokiaľ ide o nároky žalobkyne pojať do masy bezpodielového spoluvlastníctva aj ďalšie položky, keď po rozvoде manželstva investovala do bytu na I., uviedol, že predmetom vyporiadania bol majetok a dlhy strán sporu ku dňu zániku bezpodielového spoluvlastníctva. V súvislosti s príspevkom zo sociálneho fondu vtedajšieho zamestnávateľa žalobkyne v sume 25 678 Sk, vyslovil, že tento patrí do bezpodielového spoluvlastníctva, keďže do bezpodielového spoluvlastníctva manželov patria peniaze vyplatené jednému z manželov ako mzda, a vôbec akákoľvek odmena za prácu v rôznych formách, vrátane mimoriadnych odmien, prémie, tzv. trinásteho platu atď. Na strane druhej konštatoval, že náhrada za pracovný úraz žalovaného vyplatená mu na základe rozsudku Okresného súdu Bratislava III zo dňa 19. apríla 2000, č. k. 28C/35/97-55 v sume 13 543 Sk s príslušenstvom nepochybne do bezpodielového spoluvlastníctva manželov nepatrí. Vo vzťahu k hnutelným veciam súd konštatoval, že na ich hodnote sa strany sporu dohodli. Ku dňu právoplatnosti rozsudku o rozvoде mali podľa súdu strany sporu našetrované tiež peňažné prostriedky vedené vo Z. X., a.s. na účte č. XXXXXXXXXXXX/XXXX v sume 20 749 Sk, peňažné prostriedky vedené vo Z. X., a.s. na účte č. XXXXXXXXXXXX/XXXX v sume 4 086,90 Sk, peňažné prostriedky vedené v O. banke, a.s. na vkladnej knižke s č. XXXXXXXXXXXX/XXXX v sume 251,85 Sk (8,36 eura), peňažné prostriedky vedené v O. banke, a.s. na vkladnej knižke s č. XXXXXXXXXXXX/XXXX v sume 25 597 Sk, peňažné prostriedky vedené v F. K. A., a.s. na vkladnej knižke č. XXXXXXXXXXXX v sume 3,55 eura, peňažné prostriedky vedené v A. A., a.s. na vkladnej knižke č. XXXXXXXXXXXX/XXXX ku dňu júla 19. júla 2007 v sume 230,55 eura, ktoré prikázal stranám sporu do vlastníctva, každému v 1/2. Zároveň vyvodil, že žalovaný v konaní nepreukázal údajné investície do bytu

na M. ul. XX v K., ktorý do bezpodielového spoluvlastníctva nepatrí. Predmetom bezpodielového spoluvlastníctva a tým i vyporiadania bol byt č. XX na I. č. XX v K., rovnako ako aj garáž č. XXX na Z. ul. v K., čo v rámci konania spočiatku nerozporoval ani žalovaný. Zo znaleckého posudku č. XX/XXXX znalca z odboru stavebníctva, odvetvia: pozemné stavby, odhad hodnoty nehnuteľností, odhad hodnoty stavebných prác zo dňa 7.10.2016 súd zistil všeobecnú hodnotu bytu č. XX na I. č. XX v K. sumou 130 463,17 eura, všeobecnú hodnotu garáže č. XXX na Z. ul. v K. sumou 16 965,57 eura. Pri rozhodovaní o tom, ktorému z účastníkov má byť prikázaný do výlučného vlastníctva byt č. XX na I. č. XX v K., vychádzal z bytových pomerov účastníkov v čase rozhodovania, pričom ani žalobkyňa ani žalovaný nemajú inú možnosť bývania ako v spornom byte. Predmetný byt prikázal do vlastníctva žalobkyne s prihliadnutím na skutočnosť, že hoci sú ich obidve dcéry už plnoleté, stále bývajú s matkou, jedna je študentkou vysokej školy, druhá je študentkou gymnázia, a je reálny predpoklad, že aj ona pôjde na vysokú školu, pričom je prirodzené, že matka im aj naďalej bude vytvárať prostredie vhodné pre ich ďalší rast a štúdium. Konštatoval, že je žiaduce, aby aj naďalej žili a bývali v prostredí, na ktoré sú zvyknuté, majú ho radi, dobre sa v ňom cítia a v ňom prosperujú. Žalobkyňa potom zaviazal zaplatiť žalovanému jeho vyrovnávací podiel z bytu. Druhú z nehnuteľností, garáž č. XXX na Z. ul. v K. prikázal do výlučného vlastníctva žalovaného, keď fakticky vyhovel návrhu strán sporu v tomto smere, ako i účelné využitie veci. Pokiaľ ide o byt na M. ul. XX v K., stotožnil sa s tvrdením žalobkyne, že tento byt nepatrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Predovšetkým poukázal na to, že predmetný byt žalobkyňa nadobudla dedením a uzavretím manželstva žalobkyne so žalovaným došlo k spoločnému nájmu predmetného bytu manželov, nevzniklo však aj spoločné členstvo manželov v družstve, ale členkou družstva zostala len žalobkyňa, ktorá sa stala nájomníčkou bytu a súčasne členkou družstva ešte pred uzavretím manželstva. Na základe zmluvy o prevode vlastníctva k družstevnému bytu uzatvorenej medzi Stavebným bytovým družstvom Bratislava II a žalobkyňou dňa 3.4.2003, sa stala žalobkyňa vlastníčkou predmetného bytu. Pokiaľ ide o pasíva a to mladomanželskú pôžičku č. XXXXXXXXXXX/XXXX s názvom Ing. A. M. so zostatkom istiny ku dňu 19. júla 2007 v sume 3 309,50 Sk, ktorá bola po rozvoze manželstva dňa 28. júna 2008 splatená žalobkyňou, žalobkyňa má nárok, aby jej žalovaný vrátil sumu 1 654,75 Sk, predstavujúcu polovicu ňou splatenej pôžičky, ktorú započítal v prospech žalobkyne na jej podiel. Hrubá hodnota bezpodielového spoluvlastníctva manželov tak predstavovala sumu 158 008,86 eura, po odpočítaní pasív sumy 109,85 eura, čistá hodnota je suma 157 899,01 eura. Žalobkyňa má z masy bezpodielového spoluvlastníctva dostať polovicu čistej hodnoty v sume 78 949,50 eura a žalovaný má z masy dostať polovicu čistej hodnoty v sume 78 949,50 eura. Žalobkyňi bol prikázaný majetok v celkovej sume 136 201,35 eura a žalovanému bol prikázaný majetok v celkovej sume 21 807,51 eura, preto žalovanému vznikol nárok na úplné finančné vyrovnanie 57 141,99 eura. Po zohľadnení sumy 54,92 eura, ktorú žalobkyňa zaplatila aj za žalovaného titulom splatenia zostatku mladomanželskej pôžičky, sa vyrovnávací podiel žalovaného znížil o sumu 54,92 eura na sumu 57 087,07 eura, čím žalobkyňi vznikla povinnosť zaplatiť žalovanému sumu 57 087,07 eura do 90 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

1.2. Pri posúdení povinnosti strán sporu na zaplatenie súdneho poplatku za vyporiadanie BSM vychádzal súd prvej inštancie zo sumy 158 008,86 eura (hrubá masa bezpodielového spoluvlastníctva manželov) a 3 % z nej potom podľa neho predstavuje sumu 4 740 eur, ktorú sú obaja účastníci povinní zaplatiť na účet súdu spoločne a nerozdielne (§ 2 ods.1 písm. c), ods. 3, zákona č. 71/1992 Z. z. o súdnych poplatkoch, pol. 6 písm. b) prílohy k zákonu).

1.3. O trovách konania rozhodol prvoinštančný súd podľa § 255 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a vyslovil, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania zohľadňujúc skutočnosť, že každá bola len čiastočne úspešná, dostalo sa jej polovice zo spoločného majetku a ide o konanie, ktoré mohlo začať iba v prípade, ak sa strany o vypořádání bezpodielového spoluvlastníctva nedohodli, pričom vypořádání bolo na prospech oboch sporových strán.

2. Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalovaného rozsudok súdu prvej inštancie v časti výroku I., ktorou súd prvej inštancie prikázal do vlastníctva žalobkyne nehnuteľnosť zmenil tak, že z vecí, ktoré mali žalobkyňa a žalovaný v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov prikazuje do vlastníctva žalobkyne 3-izbový byt č. XX na X. poschodí bytového domu na ul. I. č. XX v K., súpisné číslo XXXX zapísaný na liste vlastníctva č. XXXX, okres: K. IV, obec: BA-m.č. C. Z., katastrálne územie: C. Z. o veľkosti podielu 1/1, spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach

domu a na príslušenstve o veľkosti XXXX/XXXXXX, a spoluvlastnícky podiel na pozemku parcela registra „C“, parcelné č. XXXX/XX, druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie o veľkosti XXXX/XXXXXX, zapísaný na liste vlastníctva č. XXXX, okres: K. IV, obec: BA-m.č. C. Z., katastrálne územie: C. Z., nehnuteľnosti v hodnote 130 463,17 eura. Vo zvyšnej časti rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalobkyni proti žalovanému priznal nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania.

2.1. V súvislosti s námietkou žalovaného, že hodnota vyporiadavaného bytu zistená znaleckým posudkom bola určená k roku 2016, pričom od tejto doby cena bytov vzrástla, odvolací súd poukázal na procesnú nečinnosť žalovaného, ktorý uvedenú skutočnosť pred rozhodnutím súdu prvej inštancie vo veci samej nijakým spôsobom nerozporoval a v tomto smere ani nenavrhol žiadne dôkazy, resp. doplnenie dokazovania. Uvedené skutkové tvrdenia ako prostriedky procesnej obrany potom nemôže použiť v odvolacom konaní, keď mu nič nebránilo, aby ich uplatnil na súde prvej inštancie (§ 366 písm. d) CSP).

2.2. Vo vzťahu k námietkam odvolateľa týkajúcich sa bytu na M. XX v K., odvolací súd odkázal na odôvodnenie napadnutého rozsudku, v ktorom súd prvej inštancie vyčerpávajúcim spôsobom vysvetlil dôvody, pre ktoré uvedenú nehnuteľnosť nezaradil do masy bezpodielového spoluvlastníctva s poukazom na § 16 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z. z. a vyvodil, že predmetný byt nepatrí do bezpodielového spoluvlastníctva vzhľadom na to, že uvedenú právnu úpravu treba považovať za špeciálnu vo vzťahu k všeobecnej úprave nadobúdania majetku za trvania manželstva upravenú v § 143 Občianskeho zákonníka, ktorý právny názor plne korešponduje s názorom vysloveným v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/291/2006. Argumentácia odvolateľa v danom smere nie je spôsobilá uvedený záver spochybniť.

2.3. Odvolací súd sa stotožnil aj so záverom prvoinštančného súdu ohľadne vyhodnotenie darovania finančných prostriedkov rodičmi žalovaného. I v tomto smere považoval za potrebné poukázať na postoj žalovaného, ktorý na začiatku konania nerozporoval, že predmetný byt a garáž patrí do masy bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

2.4. V odôvodnení vo vzťahu k odvolacej námietke týkajúcej sa nevyporiadania spoluvlastníckeho podielu na pozemku, na ktorom je postavený bytový dom, v ktorom sa nachádza byt prikázaný do výlučného vlastníctva žalobkyne odvolací súd dospel k záveru, že nebol dôvod na postup podľa § 225 CSP o doplniacom rozsudku, nakoľko v prípade spoluvlastníckeho podielu na pozemku, a aj spoluvlastníckeho podielu na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu nejde o samostatné vlastníctvo, ale o vlastníctvo zo zákona spojené s vlastníctvom bytu. Nemožno preto konštatovať, že súd prvej inštancie nerozhodol o celom predmete konania, keďže o týchto spoluvlastníckych podieloch ani nemohol rozhodnúť samostatne. Odvolací súd preto zmenil napadnutý rozsudok iba za účelom formálnej nápravy výroku napadnutého rozsudku týkajúceho sa prikázania bytu do vlastníctva žalobkyne, ktorý nemožno prevádzať (a teda ani prikázať do vlastníctva) inak ako spolu so spoluvlastníckym podielom na pozemku (keďže vlastníkom domu je aj vlastníkom zastavaného pozemku) a spoluvlastníckym podielom na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu. Táto zmena napadnutého rozhodnutia preto nemá vplyv na jeho vecnú správnosť, rovnako nemá vplyv na úspech v odvolacom konaní pre účely rozhodovania o trovách konania.

2.5. Odvolací súd potom zmenil napadnutý rozsudok v časti výroku I., ktorou súd prvej inštancie prikázal do vlastníctva žalobkyne nehnuteľnosť tak, že z vecí, ktoré mali žalobkyňa a žalovaný v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov prikazuje do vlastníctva žalobkyne 3-izbový byt č. XX na X. poschodí bytového domu na ul. I. č. XX v K., súpisné číslo XXXX zapísaný na liste vlastníctva č. XXXX, okres: K. IV, obec: BA-m.č. C. Z., katastrálne územie: C. Z. o veľkosti podielu 1/1, spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a na príslušenstve o veľkosti XXXX/XXXXXX, a spoluvlastnícky podiel na pozemku parcela registra „C“, parcelné č. XXXX/XX, druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie o veľkosti XXXX/XXXXXX, zapísaný na liste vlastníctva č. XXXX, okres: K. IV, obec: BA-m.č. C. Z., katastrálne územie: C. Z., nehnuteľnosti v hodnote 130 463,17 eura.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie (ďalej aj „dovolateľ“). Prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

3.1. Za vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP dovolateľ považuje postup odvolacieho súdu, ktorým zmenil výrok súdu prvej inštancie o prikázaní nehnuteľnosti do vlastníctva žalobkyňi a poňal doň aj podiel na zastavanom pozemku, ktorý prvoinštančný súd vo svojom výroku neobsiahol, teda odvolací súd de facto rozhodol v jeho neprospech ako odvolateľa napriek tomu, že bol jediný, kto sa proti rozsudku súdu prvej inštancie odvolal. Dovolateľ tiež namietal, že do masy bezpodielového spoluvlastníctva bol zaradený aj majetok, ktorý do neho vôbec nemal byť zahrnutý, nakoľko ho spolu so žalobkyňou nadobudli až po rozvode, t. j. potom, ako ich bezpodielové spoluvlastníctvo manželov zaniklo, čím sa zamedzilo, aby toto pochybenie napadol riadnym opravným prostriedkom. Odstránenia tejto chyby sa tak nemôže domôcť inak, ako na základe dovolania. Napriek tomu, že podiel na zastavanom pozemku sleduje režim bytu, v situácii, keď bezpodielové spoluvlastníctvo manželov zaniklo pred povolením vkladu vlastníckeho práva správnym orgánom, nemohol byť spoluvlastnícky podiel na zastavanom pozemku predmetom vysporiadania v danom konaní, ale strany sporu ho mohli nadobudnúť len do podielového spoluvlastníctva a následne ho vysporiadať. Obe rozhodnutia nižších súdov dovolateľ považuje za zmätočné, nakoľko na jednej strane súd prvej inštancie zahrnul do hodnoty masy bezpodielového spoluvlastníctva aj sumu 4 410,15 eura prislúchajúcu podľa znaleckého posudku hodnote podielu na zastavanom pozemku, avšak do výroku tento podiel nezahrnul, ale na druhej strane odvolací súd zmenil výrok I. rozsudku súdu prvej inštancie a vysporiadal aj tento podiel, napriek tomu, že ho žalobkyňa a žalovaný nadobudli až po zániku ich bezpodielového spoluvlastníctva. Správne mal odvolací súd postupovať tak, že zruší prvoinštančný rozsudok, pretože odvolací súd nemohol chybu prvoinštančného súdu napraviť, pretože spočívala v tom, že do hodnoty vysporiadavaného majetku bol zahrnutý spoluvlastnícky podiel na zastavanom pozemku, ktorý nadobudli strany sporu až po zániku bezpodielového spoluvlastníctva a súčasne tento spoluvlastnícky podiel neobsiahol do výroku. Dovolateľ pritom zdôraznil, že v základnom konaní to nemal možnosť napádať.

3.2. Dovolateľ tiež uplatnil dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Po citovaní uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1MCdo/12/2011, 3Cdo/174/2012, 7Cdo/9/2012, ako aj R 42/1972 namietal, že znaleckým posudkom bola určená hodnota nehnuteľnosti v roku 2016, napriek tomu, že súd prvej inštancie rozhodol až o dva roky neskôr, kedy už bola hodnota bytu vyššia. Správne mal odvolací súd postupovať tak, že by vychádzal z hodnoty nehnuteľnosti v čase právoplatného rozhodnutia súdu vo veci samej, t. j. ku dňu doručenia rozsudku odvolacieho súdu (december 2020). Dovolateľ považoval za nesprávne právne posúdenie aj to, že odvolací súd dospel k záveru, že byt na M. č. XX v K. nepatrí do bezpodielového spoluvlastníctva. Podľa dovolateľa sa nižšie súdy nesprávne vysporiadali aj s unesením dôkazného bremena pri preukazovaní prostriedkov na kúpu bytu na I. č. XX v K..

3.3. Žalovaný navrhol dovolaciemu súdu zrušiť rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátiť na nové konanie.

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu navrhla dovolanie v plnom rozsahu zamietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala strana sporu v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (napr. rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 4/2011).

7. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a

dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

8. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (porovnaj rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 172/03).

9. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

10. Podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom/stranám konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

12. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

13. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

14. Dovolateľ namieta, že odvolací súd de facto rozhodol v jeho neprospech ako odvolateľa napriek tomu, že bol jediný, kto sa proti rozsudku súdu prvej inštancie odvolal. Zdôraznil pritom, že do masy bezpodielového spoluvlastníctva bol zaradený aj majetok, ktorý do neho vôbec nemal byť zahrnutý, nakoľko ho spolu so žalobkyňou nadobudli až po rozvoze, t. j. potom, ako ich bezpodielové spoluvlastníctvo manželov zaniklo, čím sa zamedzilo, aby toto pochybenie napadol riadnym opravným prostriedkom. Odstránenia tejto chyby sa tak nemôže domôcť inak, ako na základe dovolania.

15. Civilný proces je ovládaný zásadou dispozičnou a zásadou prejednávacou. Na posúdenie zásady zákazu reformácie in peius má význam zásada dispozičná, ktorá vymedzuje, kto rozhoduje o začatí konania a vymedzení jeho predmetu. Dispozičná zásada býva označovaná aj ako návrhový princíp. Je tým vyjadrené, že bez návrhu vo forme žaloby nemôže byť civilné sporné konanie začaté a že žalobou je

tiež vymedzený predmet sporu, ktorým je súd viazaný. Panstvo strán sa prejavuje aj v rade možností konaní alebo jeho predmetom disponovať. Žalobca môže vziať žalobu späť alebo ju môže zmeniť. Žalovaný môže uznať žalobou uplatnený nárok. Obe strany môžu uzavrieť zmier, a tým privodiť ukončenie konania, alebo každá z nich môže podávať opravné prostriedky. Dispozičný či návrhový princíp by mal platiť aj pre odvolacie konanie. Jeho začatie by opäť malo byť v rukách strán, a tiež len na odvolaní by malo závisieť vymedzenie predmetu odvolacieho konania. Ten je daný rozsahom odvolania, odvolacími dôvodmi a odvolacím návrhom.

16. Z dispozičnej zásady vyplýva aj zákaz reformácie in peius. Reformatio in peius je chápaná ako zmena k horšiemu v právnom postavení procesnej strany, ktorá nastala v konaní o opravnom prostriedku v dôsledku jeho vlastnej procesnej aktivity. Zákaz popísanej zmeny k horšiemu v opravných konaniach je prejavom dispozičnej zásady. Tento zákaz je adresovaný súdu, ktorý by inak bol v rámci konania o opravnom prostriedku oprávnený spôsobiť zmenu procesného postavenia určitej strany sporu k horšiemu (porovnaj napr. Macur, J. Reformácia in peius v občianskom súdnom konaní. č. 5, s. 442). Zákaz zmeny k horšiemu sa v konaní prejavuje v tom, že strana, ktorá využila opravný prostriedok, nemôže mať v dôsledku rozhodnutia opravného súdu horšie postavenie, než aké jej priznávalo napadnuté rozhodnutie, t. j. prvoinštančné rozhodnutie nesmie odvolací súd zmeniť na ťarchu odvolateľa. Ak obe strany podali odvolanie, rozhodnutie odvolacieho súdu sa môže pohybovať iba v rámci vymedzenom odvolaniami oboch strán. V tejto situácii môže dôjsť k zmene k horšiemu, nie však na základe odvolania toho, ku ktorého ťarchu zmena ide, ale preto, že sa odvolala aj protistrana. Tento zákaz sa vzťahuje aj na odvolacie konanie, v ktorom ide o vec, v ktorej z právneho predpisu vyplýva spôsob vysporiadania vzťahu, preto ani v týchto veciach by odvolací súd nemal pristúpiť k zmene k horšiemu v neprospech odvolateľa, ak sa takého rozhodnutia nedomáha svojím odvolaním tiež druhá procesná strana. V CSP je zákaz reformationis in peius výslovne vyjadrený v článku 16 ods. 3. Výnimku zo zákazu zmeny k horšiemu predstavujú len konania ovládané zásadou oficiality, v danej veci ale ide o konanie o vysporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ktoré je pojaté ako sporné konanie (porovnaj napr. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 1441/11) a nie je ako také ovládané zásadou oficiality. Dispozičný či návrhový princíp platí aj pre odvolacie konanie. Jeho začatie by opäť malo byť v rukách strán, a tiež len na odvolaní by malo závisieť vymedzenie predmetu odvolacieho konania. Uplatnenie zákazu reformácie in peius sa úplne nekryje so zákazom preskúmať tú časť rozhodnutia, ktorá už nadobudla právoplatnosť, ale je širšia. Zodpovedá totiž dispozičnému (návrhovému) charakteru civilného sporného procesu a vôbec zmyslu opravných prostriedkov, aby odvolacie konanie nebolo vydávané za všestrannú kontrolu správnosti prvoinštančného rozhodnutia vykonávanú odvolacím súdom z úradnej povinnosti, ale aby sa zameralo na posúdenie dôvodnosti odvolania z hľadiska toho, kto odvolanie podal. Z opačného pohľadu povedané, ak je protistrana s výsledkom konania spokojná, a preto ani odvolanie nepodala, nie je potrebné vnucovať jej ešte lepší výsledok konania, než ktorý dosiahla, a ktorý nenapadala.

17. Z uvedeného objasnenia zmyslu a účelu zákazu reformácie in peius potom vyplýva, že i odvolací súd pri úvahe ohľadom spôsobu vysporiadania hmotnoprávneho pomeru strán musí rešpektovať to, že jedna zo strán spôsob vysporiadania zvolený súdom prvej inštancie nenamieta, a preto pre jej protistranu, ktorá podala odvolanie, nemôže odvolacie konanie skončiť horšie, než ako sa podáva z prvoinštančného rozsudku.

18. V posudzovanom prípade žalovaný v rámci dovolacej argumentácii podľa § 420 písm. f) CSP namieta postup odvolacieho súdu, ktorým zmenil výrok rozsudku súdu prvej inštancie o prikázaní nehnuteľnosti do vlastníctva žalobkyni, keď doň poňal aj podiel na zastavanom pozemku, ktorý prvoinštančný súd vo svojom výroku neobsiahol, čím mal odvolací súd de facto rozhodnúť v jeho neprospech ako odvolateľa napriek tomu, že bol jediný, kto sa proti rozsudku súdu prvej inštancie odvolal.

19. V pomeroch prejednávanej veci vo vzťahu k danej dovolacej argumentácii vyplýva, že to bol výlučne žalovaný ako jediný odvolateľ, ktorý v odvolaní namietal nevysporiadanie v rámci bezpodielového spoluvlastníctva aj spoluvlastnícky podiel vo výške 7891/564647 na pozemku C KN parc. č.

XXXX/XX, výmera 1561 m², zastavané plochy a nádvoria LV č. XXXX, k. ú. C. Z., na ktorom je postavená stavba - bytový dom súp. č. XXXX, I. XX, K., v ktorej sa nachádza rozsudkom vysporiadaný byt č. XX na X poschodí, ktorý súd prvej inštancie prikázal žalobkyni. Bol to výlučne žalovaný, ktorý v odvolaní zdôraznil, že je potrebné vysporiadať aj právny vzťah k tomuto pozemku, inak je postup prvoinstančného súdu chybný, nakoľko do vysporiadacej hodnoty bezpodielového spoluvlastníctva zahrnul aj cenu predmetného pozemku, ktorý nevysporiadal.

20. Ak potom odvolací súd pristúpil na odvoláciu žiadost' žalovaného a napadnutým výrokom rozsudku vysporiadal predmetný spoluvlastnícky podiel k pozemku, ktorý spôsob vysporiadania žalovaný bližšie nekonkretizoval, prikázaním spoluvlastnícky podielu k pozemku, na ktorom je postavený bytový dom, v ktorom sa nachádza vysporiadávaný byt v prospech žalobkyne práve do jej vlastníctva, pri súčasnom zaviazaní žalobkyňu vyplatiť žalovanému vyrovnávací podiel (inak k zaplateniu ktorého bola žalovaná zaviazaná už v napadnutom rozsudku súdu prvej inštancie), nejde o situáciu, v ktorej by odvolací súd nevyhovел odvolaniu žalovaného a rozhodol v jeho neprospech. Zmyslu a účelu toho, aby v niektorých prípadoch odvolací súd preskúmal napadnuté rozhodnutie aj v širšom rozsahu, ako požaduje odvolateľ, je predovšetkým taký, aby sa zabránilo tomu, že by v jednom konaní boli vydané rozhodnutia obsahujúce vzájomne rozporné výroky, danom prípade zaviazanie žalovanej zaplatiť žalobcovi vyrovnávací podiel aj za spoluvlastnícky podiel na spornom pozemku bez jeho prikázania do jej vlastníctva výrokom rozsudku, čo bolo podstatou aj odvolacej argumentácie žalovaného v danej časti odvolania. Dovolací súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že žalovaný v odvolaní a ani v priebehu celého základného konania nenamietal, že by spoluvlastnícky podiel k spornému pozemku do bezpodielového spoluvlastníctva nepatrí, táto námietka z jeho strany prvý krát odznela až v dovolaní.

21. Dovolací súd si je vedomý, že v týchto konaniach môže byť v mnohých prípadoch ťažké posúdiť a všeobecne vymedziť, či a kedy je rozhodnutie odvolacieho súdu v neprospech strany, ktorá rozhodnutie súdu prvej inštancie napadla odvolaním. Toto posúdenie závisí od konkrétnych okolností danej veci, pričom rozhodujúce je porovnanie stavu nastoleného prvoinstančným rozhodnutím so stavom po vydaní odvolacieho rozhodnutia.

22. V danom prípade pri zaviazaní žalobkyne odvolaním napadnutým rozsudkom zaplatiť žalovanému v rámci vyrovnávacieho podielu i prislúchajúce vyrovnanie za spoluvlastnícky podiel k spornému pozemku bez prikázania ho do vlastníctva žalobkyne, nápravou tohto pochybenia odvolacím súdom, pri ponechaní povinnosti žalobkyne uloženej súdom prvej inštancie zaplatiť zaň príslušné vyrovnanie, nemohlo dôjsť k rozhodnutiu v neprospech žalovaného ako jediného odvolateľa.

23. Dovolateľ v dovolaní tiež namieta, že spoluvlastnícky podiel na zastavanom pozemku do masy bezpodielového spoluvlastníctva nepatrí, nakoľko ho spolu so žalobkyňou nadobudli až po rozvode, t. j. potom, ako bezpodielové spoluvlastníctvo manželov zaniklo, a to i napriek tomu, že podiel na zastavanom pozemku sleduje režim bytu a za situácie, keď bezpodielové spoluvlastníctvo manželov zaniklo práve pred povolením vkladu vlastníckeho práva správnym orgánom. Strany sporu ho preto mohli nadobudnúť len do podielového spoluvlastníctva a následne ho vysporiadať.

24. Dovolací súd už zdôraznil (bod 20), že žalovaný nastolený právny problém načrtol (i bez ohľadu na spôsob) až dovolaním, riešený odvolacím alebo prvoinstančným súdom nebol, rovnako ani žiadna zo sporových strán potrebu jeho riešenia v konaní neprezentovala, pričom žalobkyňa spoluvlastnícky podiel na zastavanom pozemku do masy bezpodielového spoluvlastníctva žalobným návrhom zahrnula a žalovaný sa odvolaním domáhal jeho vysporiadania, i keď neskôr, t. j. v dovolaní ho už za súčasť bezpodielového spoluvlastníctva nepovažuje. I v danom prípade platí, že dovolateľ môže urobiť spôsobilým predmetom dovolacieho konania len také námietky, ktoré už uplatnil v základnom konaní, pokiaľ tak s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu urobiť mohol, a tak poskytnúť príležitosť odvolaciemu súdu sa k nim vyjadriť.

25. Dovolací súd v súvislosti s uvedeným zdôrazňuje, že z princípu racionálneho, efektívneho a inštančného súdneho konania o dovolaní vyplýva, že dovolateľ musí uplatniť celú argumentáciu, ktorú

považuje za významnú, rovnako ako všetky dovolacie návrhy už v odvolacom konaní. Úlohou dovolacieho súdu je potom posúdiť, či tieto argumenty a návrhy odvolací súd riadne preskúmal a či k nim zaujal správny právny záver. Povedané inými slovami, nedávalo by žiaden rozumný zmysel, aby podstatné argumenty a návrhy, ktoré mohol (a mal) dovolateľ uplatniť už v predchádzajúcom odvolacom konaní, predkladal až dovolaciemu súdu. Takto by totiž nastala celkom absurdná situácia, kedy by najvyšší súd preskúmaval rozsudok odvolacieho súdu (teda jeho „zákonnú správnosť a spravodlivosť“), hoci by však tento odvolací súd nemal žiaden dôvod, pre ktorý by sa mohol (a mal) zaoberať určitou argumentáciou, ktorá mu nebola známa (zrejme), pretože ju dovolateľ nepoužil a „vyčkal“ by s ňou až na konanie pred dovolacím súdom. Inak povedané, dovolanie nemôže predstavovať nástroj na obchádzanie (hoci aj neúmyselné) povinnosti vyčerpania riadnych procesných prostriedkov na ochranu subjektívnych práv dovolateľa, a to nielen formálne, ale aj materiálne, dispozične, teda obsahovo vecne (argumentačne); hodnotové obmedzenie prípustnosti opravného prostriedku nepredstavuje odmietnutie spravodlivosti.

26. V podstate obdobne postupuje vo svojej činnosti aj ústavný súd, z ktorého judikatúry vyplýva, že ak sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť, ale nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc a sťažnosť sťažovateľa odmietne (II. ÚS 70/2017).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP

27. Dovolateľ prípustnosť svojho dovolania vyvodzuje i z ustanovenia § 421 ods. 1 CSP. Aby na základe dovolania podaného podľa tohto ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (porovnaj 2Cdo/203/2016, 6Cdo/113/2017, 7Cdo/95/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže odvolací súd pristúpiť, len ak sú splnené uvedené predpoklady (po prijatí záveru o prípustnosti dovolania). Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v Civilnom sporovom poriadku, podobne ako predchádzajúca právna úprava, totiž dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

28. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

29. Pre všetky tri procesné situácie, v ktorých § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, [teda aj pre § 421 ods. 1 písm. a) CSP, na ktoré ustanovenie poukázal dovolateľ (bod 3.2)] má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zadefinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Prítom sama polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia nezodpovedajú kritériu danému týmto ustanovením (1Cdo/51/2017, 2Cdo/71/2018, 3Cdo/172/2018, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 6Cdo/128/2017, 7Cdo/99/2018, 8Cdo/169/2018). Ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z tohto ustanovenia, nevymedzí právnu otázku, odvolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené. V takom prípade nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach (o tom, ktorú právnu otázku mal dovolateľ na mysli). Ak

by postupoval inak, rozhodol by bez relevantného podkladu (3Cdo/141/2018).

30. Riešenie skutkovej otázky (quaestio facti) je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania. Pri jej riešení sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné napríklad z hľadiska toho, čo a kedy sa stalo alebo malo stať, čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, čo (ne)bolo dohodnuté, či a aké skutočnosti nastali po konaní (opomenutí konania) niektorej fyzickej alebo právnickej osoby, čo obsahuje určitá listina, čo vypovedal svedok, čo uviedol znalec. S istým zjednodušením možno konštatovať, že otázkou skutkovou (faktickou) je pravdivosť či nepravdivosť skutkových tvrdení procesných strán. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky (quaestio iuris) prebieha v procese právneho posudzovania veci, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení (to znamená až po vyriešení skutkových otázok) prijíma právne závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad (3Cdo/218/2017, 3Cdo/150/2017, 4Cdo7/2018, 4Cdo/32/2018, 7Cdo/99/2018).

31. Vo vzťahu k nemožnosti posúdenia skutkových otázok je potrebné poukázať tiež na to, že dovolací súd je viazaný skutkovým základom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovolací súd v dovolacom konaní nevykonáva dokazovanie, preto ani nemôže prehodnocovať dôkazy vykonané v konaní na súdoch oboch inštancií, ani posudzovať správnosť z nich vyvedených skutkových zistení (záverov).

32. Z dovolania (bod 3.2.) vyplýva námietka, že sa vychádzalo pri určovaní ceny vyrovnaných nehnuteľností zo znaleckého posudku vypracovaného v roku 2016, napriek tomu, že súd prvej inštancie rozhodol až o dva roky neskôr, kedy už bola hodnota vyššia. Zistenie ceny nehnuteľnej veci v konaní o vysporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov je ale otázkou skutkovou, nie právnou. Námietka, že súd pri ustálení hodnoty nehnuteľnosti chybné akceptoval nesprávne závery podávajúce sa zo znaleckého posudku, predstavuje tvrdené pochybenie pri zisťovaní skutkového stavu veci, ktoré nemôže založiť prípustnosť dovolania opierajúce sa o riešenie otázky zásadného právneho významu. V dovolaní žalovaný spochybňuje skutkové zistenia podávajúce sa zo znaleckého dokazovania, z ktorého nižšie súdy vychádzali pri určení hodnoty nehnuteľností, a predkladá vlastnú verziu hodnotenia dôkazov (založenú na nutnosti aktualizácií znaleckého posudku), podľa ktorej možno dospieť k záveru o inej hodnote nehnuteľností. Tým, že dovolateľ na odlišných skutkových záveroch buduje iný názor na stanovenie hodnoty vysporiadavanej veci, nespochybňuje v skutočnosti právne posúdenie veci odvolacím súdom, ale skutkové zistenia, ktoré boli pre právne posúdenie veci odvolacím súdom rozhodujúce, a uplatňuje dovolací dôvod zmätočnosti podľa § 420 CSP. Týmto dôvodom však prípustnosť dovolania pre nesprávne právne posúdenie podľa § 421 CSP založiť nemožno.

33. V súvislosti s námietkami, že byt na M. č. XX v K. nepatrí do bezpodielového spoluvlastníctva a nižšie súdy sa nesprávne vysporiadali aj s unesením dôkazného bremena pri preukazovaní prostriedkov na kúpu bytu na I. č. XX v K., dovolateľ nepredkladá žiadnu právnu otázku (odvolacím súdom riešenú odlišne od ustálenej praxe dovolacieho súdu), ktorou bola podľa jeho názoru založená prípustnosť ním podaného dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP. V dôsledku nevymedzenia právnej otázky relevantnej v zmysle tohto ustanovenia neboli dané predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu.

34. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky relevantnej podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP dovolací súd nemôže pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa (advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľa); v opačnom prípade by dovolací súd uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum, priečiaci sa koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania.

35. V neposlednom rade je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP). Rovnako tak je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

36. Dovolací súd na tomto mieste považuje za potrebné zdôrazniť aj to, že dovolacie konanie má od účinnosti Civilného sporového poriadku povahu procesu rigoróznejšieho a odborne náročnejšieho typického v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou. Spracovaniu dovolania a celkovej kvalite zastupovania dovolateľa musí advokát nevyhnutne venovať zvýšenú pozornosť. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je teda podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

37. Z vyššie uvedených dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že ani na podklade dovolania žalovaného podľa § 421 ods. 1 CSP nemožno uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

38. Dovolací súd tak konštatuje, že dovolanie žalovaného uplatnené podľa ustanovení § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP nebolo odôvodnené prípustnými dôvodmi a dovolacie dôvody neboli vymedzené spôsobom uvedeným v ustanovení § 431 až 435 CSP a preto ho podľa § 447 písm. c) a f) CSP odmietol.

39. Najvyšší súd rozhodnutie o trovách dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

40. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.